

อนาคตภาพการบริหารมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยในยุค AI*
A SCENARIO FOR THE ADMINISTRATION OF
MAHACHULALONGKORNRAJAVIDYALAYA UNIVERSITY IN THE AI ERA

พระมหาบัณฑิต ปณฺธิตเมธี (ชรินทร์) Phramaha Bundit Pundhitamethee (Charin)
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Thailand
Corresponding Author E-mail: bundit.cha@mcu.ac.th

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเรียนรู้การบริหารมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยในยุค AI ด้วยเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เมื่อโลกกำลังก้าวสู่ความการพัฒนาทางเทคโนโลยีที่ทันสมัยที่เรียกว่ายุค AI ซึ่งเป็นการใช้ฐานข้อมูลต่างๆ บ้อนผ่านโปรแกรมทางคอมพิวเตอร์ หรือหุ่นยนต์ ซึ่งเป็นเทคโนโลยีที่ทำให้คอมพิวเตอร์สามารถเรียนรู้ เข้าใจ และทำงานที่มีความฉลาดเหมือนมนุษย์ได้ดี หรือบางครั้งดีกว่าที่มนุษย์ทั่วไปจะสามารถทำได้ ทำให้งานบางอย่างที่ซ้ำซาก และต้องจัดการกับข้อมูลต่างๆ อย่างมหาศาล กลายเป็นงานอัตโนมัติ ซึ่งทางมหาวิทยาลัยอาจมีการปรับปรุงและนำเทคโนโลยี AI มาใช้ ซึ่งสิ่งเหล่านี้สามารถช่วยให้การบริหารงานของมหาวิทยาลัยให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงลึกเพื่อนำมาประกอบการตัดสินใจในการบริหารงานของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย รวมไปถึงควรมีการรับฟังความต้องการของนิสิตและคณาจารย์ถึงสภาพการเรียนรู้ของนิสิตเป็นสำคัญ โดยการจัดการบริหารร่วมกับเทคโนโลยี ที่มีความอัจฉริยะมากขึ้นจึงจะช่วยให้มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยสามารถเติบโตและปรับตัวในยุคที่เทคโนโลยีเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว มหาวิทยาลัยจึงจำเป็นต้องมีการรับฟังและปรับตัวตลอดเวลาเพื่อให้สามารถตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจากเทคโนโลยี AI ได้อย่างเหมาะสม ช่วยสร้างอนาคตที่มั่นคงและเติบโตของมหาวิทยาลัยในยุค AI ควรดำเนินการอย่างรอบคอบและเหมาะสม โดยคำนึงถึงปัจจัยต่างๆ เช่น ความพร้อมของบุคลากรและเทคโนโลยี นโยบายและข้อบังคับของมหาวิทยาลัย รวมถึงผลกระทบต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ผู้บริหารของ มจร ควรวางแผนและกำหนดแนวทางการนำ AI มาใช้อย่างเป็นรูปธรรมเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อมหาวิทยาลัยและสังคมอย่างมีประสิทธิภาพ

คำสำคัญ: อนาคตภาพ, การบริหาร, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ยุค AI

Abstract

The research article aimed at investigating the administration of Mahachulalongkornrajavidyalaya University (MCU) in the era of artificial intelligence (AI). The world is moving toward the "AI era," a term used to describe the use of numerous databases entered through computer programs or robots as modern technology advances. This technology enables computers to learn, understand and perform intelligent tasks just like humans-or perhaps even better than humans-by completing repetitive tasks and processing enormous amounts of data automatically. The University may improve its administration with the use of AI technology for better efficiency, especially on analyzing in-depth data when making decisions, and listening to the requirements of students and prioritizing the learning conditions of students. In an era of rapid technological development, the administration along with smarter technology will help MCU grow and adapt. As a result, the University must constantly listen to the requirements of students and adapt in order to respond appropriately to developments brought about by AI technology. AI will also help the university to develop a stable and thriving future in the AI era. Careful consideration should be given to aspects such as personnel and technological preparedness, university rules and regulations, and the impact on stakeholders. MCU executives should concretely plan and set guidelines for the use of AI to achieve efficient benefits for the university and society.

Keywords: Scenario, Administration, Mahachulalongkornrajavidyalaya University, AI Era.

บทนำ

ปัจจุบันโลกก้าวเข้าสู่ยุคระบบเศรษฐกิจและสังคมดิจิทัลที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วเกิดขึ้นทั่วโลก ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง วัฒนธรรม และเทคโนโลยี ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลา การพัฒนาของเศรษฐกิจและอุตสาหกรรมในระดับโลก มีการเปลี่ยนแปลงจากความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี การติดต่อสื่อสารและการคมนาคมขนส่งที่พัฒนาอย่างรวดเร็ว ส่งผลให้เกิดการขยายตัวทางเศรษฐกิจ การแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร การแลกเปลี่ยนสินค้า และการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมระหว่างประเทศต่างๆ ทั่วโลก (Office of the National Economics and Social Development Council, 2016) มีเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนรวมทั้งการปรับโครงสร้างประเทศไทยไปสู่ประเทศไทย 4.0 นอกจากนั้นได้ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของภาคีการพัฒนาทุกภาคส่วนทั้งในระดับกลุ่มอาชีพ ระดับภาค และระดับประเทศ (Office of Education Council, 2017) กำหนดวิสัยทัศน์ คือคนไทยทุกคนได้รับการศึกษาและเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพดำรงชีวิตอย่างเป็นสุขสอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ผลิตและพัฒนากำลังคนการวิจัยและนวัตกรรมเพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ กำลังคนมีทักษะที่สำคัญจำเป็นและมีสมรรถนะตรงตามความต้องการของตลาดงานและการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ สถาบันการศึกษาและหน่วยงานที่จัดการศึกษาผลิตบัณฑิตที่มีความเชี่ยวชาญและเป็นเลิศเฉพาะ

การจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับสังคมในยุคปัจจุบันและในอนาคตจึงเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งการยกระดับคุณภาพอุดมศึกษาไทยเพื่อผลิตและพัฒนาบุคลากรที่มีคุณภาพสามารถปรับตัวสำหรับงานที่เกิดขึ้นตลอดชีวิตพัฒนาศักยภาพอุดมศึกษาในการสร้างความรู้และนวัตกรรมเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศในโลกาภิวัตน์ สนับสนุนการพัฒนาที่ยั่งยืนของท้องถิ่นไทย โดยใช้กลไกของธรรมาภิบาลการเงินการกำกับมาตรฐานและเครือข่ายอุดมศึกษาบนพื้นฐานของเสรีภาพทางวิชาการความหลากหลายและเอกภาพเชิงระบบ ทั้งนี้เพื่อให้อุดมศึกษาสร้างสังคมไทยให้เป็นสังคมความรู้สังคมอุดมปัญญา (Office of the Higher Education Commission Ministry of Education, 2007)

การศึกษาในระดับอุดมศึกษาจึงมีบทบาทหน้าที่สำคัญต่อการผลิตกำลังคนเพื่อให้มีความรู้ในสรรพวิชาการต่างๆ อย่างทันสมัยทันเหตุการณ์ทันโลกควบคู่กับการเป็นผู้มีคุณธรรมและดำรงอยู่ในสังคมด้วยความสันติสุข (สนม ครุฑเมือง, 2546) การศึกษาระดับอุดมศึกษาเป็นกลไกสำคัญในการผลิตกำลังคนในระดับสูงการวิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้และเทคโนโลยีในการพัฒนาประเทศและสามารถแข่งขันกับนานาประเทศจำเป็นจะต้องได้รับการพัฒนาคุณภาพทั้งในด้านการผลิตบัณฑิต การวิจัย การบริการทางวิชาการ และการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมเพื่อให้สถาบันอุดมศึกษาสามารถเป็นกลไกที่มีประสิทธิภาพที่จะทำการพัฒนาประเทศ (Office of the National Education Commission, Office of the Prime Minister, 2002)

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยเป็นสถาบันอุดมศึกษาอีกแห่งหนึ่งของประเทศที่มีความจำเป็นจะต้องเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางของโลกพร้อมกับการรักษาเอกลักษณ์ หรืออัตลักษณ์ของตนเองซึ่งโดยเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐซึ่งเป็นส่วนหนึ่งที่ช่วยสร้างสรรค์ความก้าวหน้าทางวิชาการ ความเจริญงอกงามทางปัญญาและคุณภาพแก่บุคคลสังคม และในปัจจุบันมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยเป็นมหาวิทยาลัยสงฆ์แห่งคณะสงฆ์ไทย โดยที่ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาจุฬาลงกรณพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 5 ได้ทรงสถาปนาขึ้นและได้ดำเนินการตามพระราชปณิธาน ในปี พ.ศ. 2540 รัฐบาลและโดยการนำของ ฯพณฯ พล.อ. ชวลิต ยงใจยุทธ ได้เสนอให้รัฐสภาตราพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย โดยพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชพระราชทาน ได้ทรงลงพระปรมาภิไธยเมื่อวันที่ 21 กันยายน พ.ศ. 2540 และประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2540 ส่งผลให้มหาวิทยาลัยมีพระราชบัญญัติรับรองสถานภาพเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐบาล เน้นจัดการศึกษาวิชาการด้านพระพุทธศาสนา อยู่ในการกำกับดูแลของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) กระทรวงศึกษาธิการตั้งแต่วันที่ 2 ตุลาคม 2540 เป็นต้นมา มหาวิทยาลัยจึงต้องบริหารจัดการภายใต้แผนยุทธศาสตร์อุดมศึกษาที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดเพื่อให้เป็นไปตามพันธกิจของมหาวิทยาลัย 4 ประการ คือ 1) ผลิตบัณฑิต 2) วิจัยและพัฒนา 3) บริการวิชาการแก่สังคม และ 4) ทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมจะเห็นได้ว่าตลอดระยะเวลาที่ผ่านมามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยมีการพัฒนาและปรับเปลี่ยนโครงสร้างตลอดจนการบริหารจัดการเพื่อตอบสนองต่อความต้องการของสังคมและประเทศชาติ เพื่อความสอดคล้องกับแนวโน้มการอุดมศึกษาโลกในเชิงนโยบายของการบริหารมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยในอนาคตปัจจุบันเปิดดำเนินการเรียนการสอนระดับปริญญาตรี ปริญญาโท และปริญญาเอก มีจำนวนนิสิตที่เพิ่มขึ้นทุกปีและมีการขยายการรองรับนิสิตจากต่างประเทศที่จะเข้ามาศึกษาในประเทศไทย ดังนั้น มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยจึงตระหนักถึงภาวะคุกคามดังกล่าว จึงพยายามหาแนวทางเพื่อขจัดอุปสรรคที่มีต่อการดำเนินงานของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ในฐานะที่เป็นส่วนหนึ่งของระบบอุดมศึกษาไทย (Mahachulalongkornrajavidyalaya University, 2015).

เหตุการณ์ที่ทำให้มหาวิทยาลัยต้องลุกขึ้นมาเปลี่ยนแปลงตัวเอง คือ สถานการณ์วิกฤตการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID -19) ช่วงปี ค.ศ. 2019 – 2021 ที่ผ่านมา ถือว่าเป็นวิกฤตครั้งใหญ่ที่เกิดขึ้น ท่ามกลางกระแสดิจิทัล โดยเฉพาะปัญญาประดิษฐ์หรือเอไอ (AI) ที่กำลังเป็นกระแสนิยมในขณะนี้ วิกฤตในครั้งนี้ เราจะเห็นโอกาสและทางเลือกมากมายที่เกิดจาก AI ที่กระตุ้นให้เราทำความรู้จัก เรียนรู้ และทดลองใช้ เพื่อเสริมความสามารถของเราให้ก้าวสู่สังคมดิจิทัลอย่างชาญฉลาดอย่างมีนัยสำคัญ การบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่จะมุ่งพิจารณาถึงแนวคิดใหม่ๆ ในการจัดการภาครัฐ ซึ่งแต่ละประเทศต่างมีประสบการณ์ที่หลากหลาย อย่างไรก็ตามแนวคิดในการที่จะปรับตัวจัดการภาครัฐตามแนวทางใหม่ได้แพร่กระจายไปทั่วโลก ซึ่งได้ปรับแนวคิดในการจัดการภาครัฐ ด้วยการปฏิรูปภาครัฐ หรือ การปฏิรูประบบราชการ (Public Sector Reform) กลไกสำคัญในการขับเคลื่อนการบริหารภาครัฐ ในอดีตส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจประสบปัญหาสำคัญ คือ เสียค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานสูง แต่ประสิทธิภาพต่ำ (High costs , Low efficiency) ดังนั้น เป็นโอกาสในการนำความสามารถของ AI มาใช้ลดค่าใช้จ่าย และเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานของหน่วยงานภาครัฐมากขึ้น โดยการนำ AI มาใช้เป็นเครื่องมือพัฒนางานและให้บริการประชาชนอย่างรวดเร็ว ทันโลก และมีประสิทธิภาพอย่างที่สุด

ดังนั้น การบริหารการศึกษาในมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยมีความสำคัญมากในยุคที่เทคโนโลยีและปัญญาประดิษฐ์ (AI) กำลังเข้ามามีบทบาทและเปลี่ยนแปลงวิธีการเรียนการสอนอย่างมาก เพื่อสร้างความเข้าใจในความสำคัญของการปรับเปลี่ยนการบริหารการศึกษาในมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยในมุมมองของเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยควรบริหารจัดการให้ครอบคลุมครบทุกด้านเพื่อให้ทันต่อยุคสมัย เพราะยุค AI ได้เข้ามามีบทบาทสำคัญในแทบทุกวงการ แม้แต่ในโลกการศึกษาที่เช่นกัน AI มีศักยภาพในการช่วยยกระดับคุณภาพการศึกษาและการบริหารงานของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (มจร) ได้อย่างมากมาย

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence : AI)

ปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence : AI) เป็นเทคโนโลยีการสร้างความสามารถให้แก่เครื่องจักรและคอมพิวเตอร์ด้วยอัลกอริทึมและกลุ่มเครื่องมือทางสถิติเพื่อสร้างซอฟต์แวร์ที่สร้างปัญหาที่สามารถเลียนแบบความสามารถของมนุษย์ที่ซับซ้อนได้ เช่น จดจำ แยกแยะ ให้เหตุผล ตัดสินใจ คาดการณ์สื่อสารกับมนุษย์ เป็นต้น ในบางกรณีอาจไปถึงขั้นเรียนรู้ได้ด้วยตนเองในปี 2019 หนึ่งในการระบาดครั้งร้ายแรงที่สุดในประวัติศาสตร์มนุษยชาติได้เกิดขึ้นและเป็นอีกครั้งที่การเรียนรู้เทคโนโลยี AI กลับมาเป็นกระแสอย่างกว้างขวางอีกครั้ง ในทุกอุตสาหกรรม การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID -19) ส่งผลกระทบหลายด้าน ทั้งภาคธุรกิจ และการใช้ชีวิตของประชาชน แต่ในอีกด้านหนึ่ง ก็เป็นตัวเร่งให้ได้ศึกษาและพัฒนาเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์กันมากขึ้น เพราะมนุษย์จำเป็นต้องมีเครื่องมือที่จะใช้รับมือกับโรคระบาดอื่นๆ ซึ่งมีแนวโน้มร้ายแรงยิ่งขึ้นในอนาคต วิกฤตทางสุขภาพครั้งนี้ส่งผลต่อเนื่องสู่วิกฤตทางเศรษฐกิจ และกำลังขยายตัวเป็นขนาดของวิกฤตที่ไม่เคยมีมาก่อนในประวัติศาสตร์มนุษยชาติ ส่งผลกระทบต่อทุกภูมิภาคและทุกประเทศทั่วโลก ในช่วง 3 เดือนแรกของการระบาด ประเทศจีน เป็นประเทศที่ได้ชื่อว่ามีความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจกับตัวเลขการเจริญเติบโตของเศรษฐกิจในไตรมาสแรกถดถอยลดลงถึงร้อยละ 6.8 สูงสุดเป็นประวัติการณ์ ส่วนเศรษฐกิจของสหภาพยุโรปก็หดตัวสูงสุดในรอบ 14 ปีที่ผ่านมาในบางประเทศเศรษฐกิจหดตัวสูงมากถึงร้อยละ 20 ส่งผลกระทบเป็นวงกว้างต่อวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของคนในชาติอย่างเลี่ยงไม่ได้ การ

ระบาดครั้งนี้ให้บทเรียนสำคัญกับโลก ไม่ว่าจะเป็นสุขภาพหนึ่งเดียว (One World One Health) ทุกประเทศต้องบูรณาการข้อมูลเพื่อร่วมฝ่าวิกฤตครั้งนี้ไปด้วยกัน การเปลี่ยนผ่านสู่โลกดิจิทัล (Digital Transformation) ซึ่ง COVID-19 เป็นจุดสำคัญที่ทำให้เกิดการปรับตัวแบบก้าวกระโดดของดิจิทัล (Leapfrog Digitalization) เพื่อให้การเชื่อมโยงทางดิจิทัลเป็นไปอย่างสมบูรณ์ สามารถผลักดันเศรษฐกิจและสังคมให้ไปต่อได้ในช่วงเวลานี้ ความยืดหยุ่นของซัพพลายเชน (Supply Chain Resilience) ก็เป็นอีกหนึ่งบทเรียนสำคัญ การหยุดชะงักของห่วงโซ่อุปทาน ทำให้แต่ละหน่วยงานต้องหาทางรับมือ ไม่ว่าจะเป็นการจัดการแบบลีน หรือการกระจายความเสี่ยง โดยเฉพาะการปรับตัวเข้าสู่ยุคดิจิทัล การลงทุนทางสังคม (Social Investment) ให้เป็นการลงทุนที่มุ่งประสงค์ (Purposeful) ให้เกิดผลดีแก่สังคม พร้อมให้ตรวจสอบ (Accountable) เอาใจใส่ (Respectful) และมีจริยธรรม (Ethical) เพื่อรับมือกับวิกฤตและความเสี่ยงระดับโลก (Digital Government Development Agency (Public Organization), 2020)

จากเหตุการณ์นี้ ปัญญาประดิษฐ์พิสูจน์แล้วว่า จะเป็นกุญแจสำคัญที่จะทำให้ประเทศไทยข้ามผ่านวิกฤตการณ์ระดับโลกครั้งนี้ไปได้ การวิเคราะห์ข้อมูลขนาดใหญ่ของเทคโนโลยี AI ประมวลผลออกมาเป็นข้อมูลเชิงลึก เพิ่มประสิทธิภาพงาน และเข้าถึงความต้องการของประชาชนได้มากยิ่งขึ้น ในช่วงการระบาดนี้ เราได้เห็นการเกิดขึ้นของข้อมูลจำนวนมหาศาล นั้นตามมาด้วยความจำเป็นต้องเรียนรู้ และใช้งานเทคโนโลยี ปัญญาประดิษฐ์ ให้เท่าทันโลก เท่าทันรัฐบาลของประเทศต่างๆ รวมถึงศูนย์รับผิดชอบด้านสุขภาพทั่วโลกมีการแบ่งปันข้อมูลเพื่อบูรณาการข้อมูลทั่วโลก การเติบโตของงานวิจัยทางวิทยาศาสตร์และการแพทย์เกิดขึ้นเป็นจำนวนมาก มีเอกสารเกี่ยวกับ COVID-19 มากกว่า 28,000 ฉบับ ถูกตีพิมพ์ขึ้นในเดือนเมษายน 2020 มีเครื่องมือค้นหาเฉพาะที่ขับเคลื่อนโดยอัลกอริทึม การประมวลผลภาษาธรรมชาติ (NLP) ทำให้การเข้าถึงของข้อมูลเป็นเรื่องง่ายขึ้นด้วยเทคโนโลยี AI นอกจากนี้ยังมีการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาโซลูชัน AI ที่จะช่วยจัดการปัญหาทางการแพทย์อื่นๆ อีกจำนวนมาก ตัวอย่างเช่น โรคมะเร็ง ซึ่งปัจจุบันการพัฒนาได้รับผลกระทบชั่วคราวเนื่องจากทรัพยากรถูกนำไปใช้เพื่อรับมือกับ COVID-19 แทน ส่วนในปี 2021 มีแนวโน้มที่เราจะเห็นการนำ AI มาใช้ในแขนงการแพทย์ด้านอื่นด้วย ด้วยการพัฒนาความสามารถในการนำชุดข้อมูลทั่วโลกแบบเรียลไทม์ขนาดใหญ่ มาประยุกต์ใช้การแก้ไขปัญหาคือด้วย Machine Learning ทำให้เราสามารถตรวจพบการแพร่ระบาดได้ง่ายขึ้น การติดต่อและติดตามผู้ติดเชื้อทำให้เราสามารถวินิจฉัยโรคได้แม่นยำ การผลิตวัคซีนก็สามารถพัฒนาได้ไปพร้อมๆ กับวิวัฒนาการของไวรัส COVID-19 แบบเรียลไทม์

วิถีชีวิต การทำงาน และการเข้าถึงสังคมของมนุษย์ ได้รับผลกระทบอย่างมาก จากการแพร่ระบาดของ Covid-19 ในปี 2021 เราได้เห็นวายุยอดขายของ Amazon ในช่วงไตรมาสที่สองของปี 2020 เพิ่มขึ้นร้อยละ 40 จากช่วงเดียวกันของปีที่แล้วเพราะแม้แต่ผู้ที่ไม่สนใจการซื้อของออนไลน์ก็ต้องถูกบังคับให้ต้องใช้บริการช่องทางการซื้ออย่างเลี่ยงไม่ได้ เครื่องมือ และแพลตฟอร์ม AI ที่มีอยู่แล้ว จะช่วยให้แต่ละธุรกิจเข้าใจวิธีที่ลูกค้าปรับตัวเข้ากับเปลี่ยนแปลงครั้งใหม่นี้ องค์กรที่ตามหลังในการใช้ช่องทางดิจิทัลเพื่อการค้าต้องตระหนักถึงความเร่งด่วนของสถานการณ์ และนำวิธีการของโลกยุคใหม่เข้ามาใช้ ไม่ว่าจะเป็นการวิเคราะห์พฤติกรรม หรือการปรับเปลี่ยนองค์กรของตัวเองให้ทันสถานการณ์ เครื่องมือที่ช่วยให้แต่ละธุรกิจเข้าถึงเทคโนโลยีนี้ด้วยตนเองได้จะแพร่หลายมากขึ้นตลอดปี 2021 เนื่องจากองค์กรขนาดเล็กและขนาดกลางต่างก็ต้องการสร้างความได้เปรียบในการแข่งขันด้วยกันทั้งสิ้น ในวิกฤตครั้งนี้มีการใช้โดรนในเขตอำนาจศาลหลายแห่งรวมถึงสหรัฐอเมริกา เพื่อทดสอบความเป็นไปได้ที่จะใช้โดรนเพื่อตรวจสอบว่ามีการปฏิบัติตามแนวทางการเว้นระยะห่างทางสังคม (Social Distancing) หรือไม่ โดรนประเภทนี้มีความสามารถในการตรวจจับอาการ

Covid-19 จากการวัดอุณหภูมิในบุคคล นำข้อมูลจากกล้องบนโดรนมาวิเคราะห์ข้อมูลและแจ้งให้เจ้าหน้าที่ หรือผู้ดูแลท้องถิ่นได้ทราบถึงสถิติ และความน่าจะเป็นเกี่ยวกับการแพร่กระจายของไวรัสการเติบโตที่เกี่ยวข้อง อีกประการหนึ่ง คือการใช้เทคโนโลยีจดจำใบหน้า โดยอัลกอริทึมการมองเห็นด้วยคอมพิวเตอร์ซึ่งยังเป็นที่ถกเถียงกัน เนื่องจากวิธีนี้มุ่งเน้นไปที่การระบุตัวบุคคลมากกว่ารูปแบบของกลุ่มคน โดยตำรวจจะใช้การจดจำใบหน้าเพื่อตรวจจับและปิดล็อกผู้หลีกเลี่ยงการกักกันตัว ตลอดจนการติดตามการเคลื่อนไหวของบุคคลที่แสดงอาการภายในฝูงชน หลักฐานชี้ให้เห็นว่าประชาชนเริ่มมีความอดทนต่อกลยุทธ์การเฝ้าระวังมากขึ้น ซึ่งก่อนหน้านี้มองว่าเข้มงวดเกินไปและแนวทางการเฝ้าระวังนี้จะมีการทดสอบเพิ่มเติมในอีก 18 เดือนข้างหน้าจากการทำงานของนักเทคโนโลยีที่เชี่ยวชาญมากขึ้น (Digital Government Development Agency (Public Organization), 2020)

AI ทำให้กิจกรรมพื้นฐานด้านการศึกษาดำเนินไปได้โดยอัตโนมัติ การให้คะแนนการบ้าน และการทดสอบเป็นเรื่องที่น่าเบื่อสำหรับผู้สอนและยังต้องใช้เวลามากมายในการคำนวณสูตรต่างๆ เพื่อหาค่ากลาง หรือเพื่อตัดเกรด แต่การนำระบบ AI มาใช้ จะทำให้การตรวจคะแนน บันทึก และประเมินผล กลายเป็นเรื่องง่าย ลดเวลาการทำงานได้อีกมาก แม้ในปัจจุบันจะยังทำได้แค่ข้อสอบแบบตัวเลือก แต่ในอนาคตเชื่อว่าข้อสอบแบบเขียนก็จะสามารถใช้ AI ช่วยตรวจ และให้คะแนนได้อย่างแน่นอน ซอฟต์แวร์การศึกษา ตำราเรียนแบบออนไลน์จะเป็นมากกว่าหนังสือธรรมดาเพราะสามารถปรับให้เข้ากับความต้องการของนักเรียนเป็นรายบุคคล ระบบจะจดจำ และตอบสนองความต้องการของนักเรียน หากอ่านหนังสือในส่วนนี้ไม่รู้เรื่องก็จะมีวิดีโอแนะนำเพิ่มเติมให้นักเรียนนำไปศึกษาต่อได้ การปรับปรุงรูปแบบการเรียนรู้จากข้อเสนอแนะจะทำให้แบบเรียลไทม์ เพราะนักเรียนคือผู้ใช้งานหลักสูตรจริง AI จะเรียนรู้ความผิดพลาดที่เกิดขึ้นนำไปหาที่นักเรียนเจอ มาวิเคราะห์ประมวลผลเป็นข้อมูลเชิงลึกให้ผู้ออกแบบหลักสูตรได้นำไปปรับปรุง นอกจากนั้น ผู้เรียนยังสามารถส่งข้อเสนอแนะไปถึงผู้สอนได้โดยตรงอีกด้วยการใช้ระบบปัญญาประดิษฐ์เพื่อการศึกษาชี้แนวโน้มที่จะสนับสนุนคุณภาพ การศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นการพัฒนาตัวนักเรียนสามารถทำได้แบบรายบุคคล เพราะระบบการเรียนรู้ผ่านเทคโนโลยี AI จะจดจำข้อมูลการใช้งานความสนใจ และจุดแข็งจุดอ่อนแบบเฉพาะตัว ข้อมูลเหล่านี้ทำให้ผู้พัฒนาหลักสูตรผู้สอนสามารถนำไปประยุกต์ใช้ และพัฒนาการสอนให้เหมาะกับตัวนักเรียน

ความพร้อมการบริหารมหาวิทยาลัยด้วยเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI)

การเตรียมความพร้อมการบริหารมหาวิทยาลัยด้วยเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) ในการบริหาร

1. อุปสรรคในการทำงานของมหาวิทยาลัย เรียงจากมากไปน้อย ได้แก่ งานที่ทำซ้ำๆ งานที่ต้องใช้ข้อมูลมหาศาล งานที่เจ้าหน้าที่ต้องพิจารณาหน้างาน งานที่มีการเปลี่ยนแปลงของข้อมูลบ่อยครั้ง และสุดท้ายคือ งานให้คำปรึกษา ข้อมูลแสดงให้เห็นว่าหน่วยงานภาครัฐส่วนใหญ่ยังพบเจอกับปัญหาในการทำงานซ้ำๆ อยู่เป็นจำนวนมาก และนั่นย่อมส่งผลกระทบต่อเวลาในการพัฒนาความรู้ ความสามารถตามสายงานที่ได้เรียนมาของพนักงานอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ตัวอย่างของงานที่ทำซ้ำๆ กันส่วนใหญ่เป็นงานภายในหน่วยงาน เช่น งานบุคลากร งานบัญชี งานการเงิน งานพัสดุ งานสารบรรณ งานจัดซื้อจัดจ้าง และงานธุรการต่างๆ ซึ่งนอกจากจะเสียเวลาในการทำเอกสารเป็นเวลานานแล้วยังอาจจะมีผลต่อการกรอกเอกสารได้อีก การเลือกพัฒนาระบบงานให้เป็นแบบดิจิทัล แล้วนำเอาเทคโนโลยี AI มาประยุกต์ใช้ จะช่วยลดเวลาในการทำงานซ้ำๆ ของพนักงานได้มากกว่า พร้อมกับกระบวนการจัดเก็บข้อมูลที่เป็นระเบียบมากขึ้นสะดวกต่อการ

ค้นหาข้อมูลในภายหลัง พร้อมปริมาณการใช้กระดาษที่จะลดลงเป็นผลพลอยได้ด้วย ส่วนงานที่ต้องใช้ข้อมูลมหาศาลคือการนำข้อมูลจำนวนมากที่มีอยู่ในระบบมาวิเคราะห์ตามแต่จุดประสงค์ที่ผู้ต้องการ โดยมีตัวอย่างจากสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม ที่เลือกนำเทคโนโลยี AI มาใช้ในโครงการพัฒนาระบบการจัดการฐานข้อมูลขนาดใหญ่เพื่อยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคอุตสาหกรรม การใช้เทคโนโลยี AI มาช่วยวิเคราะห์ฐานข้อมูลในมือจะช่วยให้ผู้บริหารสามารถวางแผนงานในอนาคตได้ถูกต้องแม่นยำมากขึ้น เช่นเดียวกันการวางแผน และจัดสรร งบประมาณเพื่อใช้ในการพัฒนาอุตสาหกรรม และภาครัฐ

2. มหาวิทยาลัยคิดว่า เทคโนโลยี AI จะช่วยลดระยะเวลาทำงาน,ปรับเปลี่ยนกลยุทธ์การทำงานได้ทันสถานการณ์โลกและเพิ่มความแม่นยำในการทำงานตามลำดับ แสดงให้เห็นถึงความเชื่อมั่นว่า เทคโนโลยี AI จะช่วยให้หน่วยงานภาครัฐลดเวลาทำงานในส่วนงานซ้ำๆ การทำงานจะรวดเร็วขึ้นพร้อมเพิ่มประสิทธิภาพในการอำนวยความสะดวกแก่นิสิต

3. สถานการณ์ปัจจุบัน มีการใช้เทคโนโลยี AI ในงานที่ต้องการวิเคราะห์ข้อมูลจำนวนมาก งานที่ต้องการความแม่นยำของผลลัพธ์และงานที่เกี่ยวข้องกับระบบความปลอดภัยตามลำดับ แสดงให้เห็นว่าหน่วยงานภาครัฐให้ความสำคัญกับการใช้ข้อมูลและคิดว่าการใช้เทคโนโลยี AI มาช่วยวิเคราะห์ข้อมูลจะทำให้หน่วยงานภาครัฐสามารถวางแผนงานได้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

4. ในอีก 3 ปีข้างหน้า มหาวิทยาลัย จะมีความต้องการใช้เทคโนโลยี AI ในการตัดสินใจจากข้อมูลวิเคราะห์ข้อมูลเชิงลึกจากนิสิต และเพิ่มประสิทธิภาพในกระบวนการตามลำดับ แสดงให้เห็นว่า เทคโนโลยี AI สามารถช่วยให้ผู้บริหารมองทิศทางในอีก 3 ปีข้างหน้าของหน่วยงานได้เป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น

5. การให้ความสำคัญกับการใช้ข้อมูล มหาวิทยาลัยให้ความสำคัญกับการใช้ข้อมูลเป็นหลักในการตัดสินใจมากที่สุด แสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารเห็นความสำคัญของการใช้ข้อมูล เพราะข้อมูลคือการสะท้อนให้เห็นถึงผลลัพธ์ และประสิทธิภาพของระบบงาน รวมทั้งการตัดสินใจในการจัดซื้อจัดจ้างและการลงทุนในระยะสั้นและระยะยาวอีกด้วย

6. การจัดเก็บข้อมูลให้เป็นระบบดิจิทัล มหาวิทยาลัยมีการจัดเก็บข้อมูลเป็นระบบดิจิทัลระดับมาก แสดงให้เห็นว่า มหาวิทยาลัยนั้นมีความเข้าใจและตระหนักในเรื่องการจัดเก็บข้อมูลเป็นระบบดิจิทัลภายใต้ธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐ (Data Governance) เป็นอย่างดีอยู่แล้ว

7. การขาดแคลนนักวิเคราะห์ข้อมูล และนักจัดการข้อมูล มหาวิทยาลัยมีพนักงานในตำแหน่งนักวิเคราะห์ข้อมูลอยู่น้อย การเพิ่มจำนวนของบุคลากรในตำแหน่งดังกล่าว ไม่ว่าจะเป็นการรับสมัครเพิ่มเติมหรือพัฒนาบุคลากรในหน่วยงานเอง คือสิ่งที่จำเป็นต้องทำโดยเร็วที่สุด เพื่อนำมาวิเคราะห์ และจัดเก็บข้อมูลจำนวนมากของมหาวิทยาลัย

8. มหาวิทยาลัยมีนโยบายในการจัดหาบุคลากรด้านวิทยาการข้อมูลมากขึ้น สื่อให้เห็นถึงความต้องการพัฒนาระบบบริหารงานภายในสำนักงานให้ทันโลก ลดเวลาการทำงาน พร้อมระบบบริการที่อำนวยความสะดวกแก่นิสิตมากยิ่งขึ้น

การคาดการณ์อาชีพที่ถูกทดแทนด้วยปัญญาประดิษฐ์ในอนาคต

ในการนำปัญญาประดิษฐ์หรือ AI มาใช้ในการบริหารงานย่อมทำให้มีบางงานหรือบางตำแหน่งที่อาจถูกแทนที่หรืออาจหายไป โดยงานที่มีโอกาสถูกแทนที่สูง ได้แก่ เจ้าหน้าที่ให้ข้อมูลทางโทรศัพท์ เจ้าหน้าที่เสมียนบัญชี ผู้จัดการด้านค่าตอบแทนและสวัสดิการพนักงาน เจ้าหน้าที่ต้อนรับ เจ้าหน้าที่พิสูจน์อักษร

เจ้าหน้าที่สนับสนุนทางคอมพิวเตอร์ เจ้าหน้าที่ให้คำปรึกษาด้านกฎหมาย และนักข่าว นักเขียน ล่าม นักแปลภาษา ซึ่งเราสามารถวิเคราะห์จุดแข็งและจุดอ่อนของ AI เพื่อนำมาปรับประยุกต์ใช้ในการบริหารมหาวิทยาลัยได้ดังนี้

จุดแข็งของ AI

การพัฒนาการเก็บข้อมูล เมื่อก่อน AI จะทำงานตามคำสั่งที่ป้อนให้ แต่ภายหลังเราเริ่มให้ตัวอย่าง และปล่อยให้เกิดการเรียนรู้ด้วยตัวเองแทน เป็นสิ่งที่ทำให้ AI พัฒนาตัวเองขึ้นเรื่อยๆ เริ่มจาก 1 เป็น 2 และเป็น 3 ได้ เพราะถ้าย้อนกลับไปสมัยก่อน การป้อนคำสั่งเพียงอย่างเดียวไม่นำไปสู่อะไรที่ใหม่ แต่การเก็บข้อมูล เริ่มวิเคราะห์ และหาตัวอย่างเพิ่มเติมด้วยตัวเอง จะทำให้ AI เกิดกระบวนการคิด และนำไปสู่พัฒนาการที่เร็วขึ้นกว่าเดิมมาก อีกวิธีหนึ่ง คือการเรียนรู้ด้วยข้อมูลหลากหลาย และการจับผิด วิธีพัฒนาแบบนี้ คือเราจะให้ AI เริ่มป้อนข้อมูลหลากหลายกันไปกันมากับ AI อีกตัว ถ้าตัวไหนสามารถจำแนกข้อมูลจริงออกจากข้อมูลปลอมได้แม่นยำกว่า เราก็เลือกใช้ตัวนั้น กลายเป็น AI ที่เก่ง และพัฒนาไวที่สุด อย่าง AI ที่มีชื่อว่า AlphaGo ที่ถูกพัฒนาจนสามารถเอาชนะเกมโกะ หรือหมากล้อม กับนักเล่นโกะมืออาชีพระดับแชมป์โลกได้ และทุกวันนี้ก็ยังคงมีความพยายามสร้าง AI ตัวใหม่ๆ เพื่อนำมาทำแข่งกับ AlphaGo อยู่เช่นกัน

จุดอ่อนของ AI

การที่ไม่มีจิตใจ ไม่มีความอยาก ไร้ซึ่งกิเลส ทำให้ AI ยังไม่สามารถเข้าใจความสามารถของมนุษย์ได้อย่างเต็มที่ ทุกวันนี้ที่ AI ตัดสินใจทำอะไรบางอย่าง ก็เป็นเพราะแรงจูงใจเบื้องต้นที่มนุษย์ป้อนข้อมูลให้แต่เริ่ม ก่อนที่จะเอาไปพัฒนาต่อเอง แต่ปัจจุบันผู้พัฒนาก็กำลังแก้ไขจุดอ่อนตรงนี้อยู่ เพื่อให้เข้าไปสู่ AI ในอนาคตที่มีความต้องการ และ ความหิวโหย และความหุนหันของ AI ยกตัวอย่างเช่น ถ้าเราให้ข้อมูลเชิงลบว่าท่านแล้วได้บุญ หรือบริจาตของเท่ากับทำบาป AI ก็จะเชื่อเพราะตัว AI เองยังไม่มีความสามารถในการแยกแยะ ไม่มีจิตวิญญาณ และไร้ซึ่งประสบการณ์แบบมนุษย์

และเมื่อเราทราบถึงข้อดีข้อเสียของ AI (ควิกเชิร์ฟ, 2563) กันแล้วเรารู้และเข้าใจถึงข้อดีและข้อเสียของการนำ AI มาใช้ เพื่อให้ง่ายต่อการตัดสินใจในการนำมาใช้มากยิ่งขึ้น ดังนี้

ข้อดีของ AI

ในอีกไม่กี่ปีข้างหน้า คาดว่า AI คงเข้ามาอยู่ในภาคส่วน โดยที่ผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีหลายคนคาดการณ์ว่าเราจะถูกรายล้อมไปด้วยอุปกรณ์ IoT ที่มีความสามารถในการทำงานที่ซับซ้อนเสร็จไวขึ้น รวมไปถึงทำงานทั่วไปเช่นกัน โดยพื้นที่ที่ AI จะสามารถเอื้อประโยชน์ให้หลายอย่างก็คือสถานที่ทำงานของเรานั้นเอง

1. ยกระดับประสิทธิภาพ ปัจจุบัน ข้อมูลมีความสำคัญต่อธุรกิจพอๆ กับน้ำมัน ทำให้จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการประมวลผลข้อมูลอย่างถูกวิธีและว่องไว เพื่อให้ได้ผลลัพธ์แบบเรียลไทม์

2. ลดความผิดพลาดจากมนุษย์ (Human Error) แม้แต่คนที่เก่งที่สุดก็ผิดพลาดได้ ไม่ว่าจะเป็นการเสียสมาธิหรือทำพลาดในเรื่องง่ายๆ แต่หุ่นยนต์ AI ที่ถูกสร้างขึ้นมาเพื่อทำหน้าที่พิเศษนี้โดยเฉพาะจะไม่เผยความผิดพลาดเหล่านี้ออกมา

3. เทคโนโลยีอัจฉริยะ เช่นเดียวกันกับ Ocado ในอนาคต AI จะถูกใช้ในการขับเคลื่อนบริการอัตโนมัติทั้งหลายๆ อย่าง อาจจะเป็นเมืองอัจฉริยะที่คาดว่าจะช่วยยกระดับสิ่งแวดล้อมของเราขึ้นหรือรถขับเคลื่อนได้เองที่ใช้ AI ในการนำทางและตรวจจับสิ่งกีดขวาง

ข้อเสียของ AI

ข้อดีทุกประการของเทคโนโลยีใหม่ๆ หรือตัวที่มีอยู่แล้วนั้นอาจเป็นดาบสองคมที่ถูกเอาไปใช้ทำเรื่องไม่ดี หรือไม่ตัวเทคโนโลยีก็อาจก่อให้เกิดผลข้างเคียง AI เองก็ไม่ต่างกัน

1. AI ที่ช่วยตัดสินใจในสถานที่ทำงาน ความว่องไวที่มาพร้อมประสิทธิภาพของ AI ทำให้โปรแกรมเหล่านี้มีความน่าสนใจสำหรับผู้บริหารที่ต้องการสร้างมูลค่าในองค์กรของตนเองมากขึ้น อย่างไรก็ตาม การใช้ซอฟต์แวร์ตัดสินใจในลักษณะนี้ทำให้เกิดความกังวลขึ้น สหพันธ์สหภาพแรงงาน ซึ่งเป็นสหพันธ์ที่เป็นตัวแทนของสหภาพแรงงานส่วนใหญ่ในสหราชอาณาจักรได้เรียกร้องให้มีการเปลี่ยนแปลงกฎหมายเพื่อปกป้องพนักงานจากเทคโนโลยีประเภทนี้ นอกจากนี้ยังมีการแนะนำให้นายจ้างปรึกษาสหภาพแรงงานก่อนที่จะปรับมาใช้เทคโนโลยีดังกล่าว Frances O'Grady เลขาธิการแห่ง TUC กล่าวว่า เราคาดการณ์ว่าหากปล่อยเรื่องนี้ไว้โดยไม่ได้รับการตรวจสอบ การใช้ AI เพื่อบริหารจัดการผู้คนจะทำให้การทำงานกลายเป็นประสบการณ์ที่โดดเดี่ยวและแยกขาดจากผู้คนมากขึ้น ความสุขจากการได้สัมผัสสังคมมนุษย์จะหายไป

2. การสูญเสียงาน การที่ AI เข้ามาแทนที่แรงงานมนุษย์ ถือเป็นข้อเสียอันดับหนึ่งของ AI ซึ่งอาจส่งผลให้มีการเลิกจ้างอย่างกว้างขวางขณะที่พนักงานพยายามดิ้นรนเพื่อเอาชนะเครื่องจักร แม้ผู้คนจำนวนมากจะเชื่อว่าจะเกิดสถานการณ์อันน่าหวั่นขึ้น Gartner คาดการณ์ว่า AI จะสร้างงานมากกว่า ในงานวิจัยที่ตีพิมพ์ในปี 2017 นักวิเคราะห์คาดว่า AI จะสร้างงานถึง 2.3 ล้านตำแหน่งภายในปี 2020 และกำจัดตำแหน่งงานอีก 1.8 ล้านตำแหน่ง ภายในปี 2025 ตำแหน่งงานประมาณ 85 ล้านตำแหน่งจะหายไป และมีงานใหม่ 97 ล้านตำแหน่งเข้ามาแทนใน 26 ประเทศ WEF ยังคาดการณ์ว่าในอีกสี่ปีข้างหน้า "ครึ่งหนึ่งของแรงงานทั้งหมดจะต้องเพิ่มพูนทักษะหรือมีทักษะใหม่เพื่อเตรียมพร้อมสำหรับงานแบบใหม่ที่เปลี่ยนไป" ทักษะด้านหนึ่งที่ต้องค่าแก่การพัฒนาสำหรับอนาคตที่มี AI คือทักษะด้านข้อมูล แต่ทักษะเชิง Soft Skill ก็ไม่ควรละเลยเช่นกัน John Whittingdale OBE รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสื่อและข้อมูล อธิบายว่า Soft Skill นั้นมีความสำคัญอย่างยิ่ง และเสริมว่า หากไม่มีทักษะเหล่านี้ ข้อมูลอาจถูกตีความผิดๆ หรือเกิดการสื่อสารผิดพลาด ซึ่งอาจส่งผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญต่อธุรกิจและการตัดสินใจ

อนาคตภาพการบริหารมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยในยุค AI

สำหรับทิศทางการบริหารมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยด้วยปัญญาประดิษฐ์ในสถานการณ์ปัจจุบันโดยเฉพาะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ การเกิดขึ้นของปัญญาประดิษฐ์ (AI) การสื่อสารออนไลน์ทุกรูปแบบส่งผลให้คนทั้งโลกเป็นผู้สื่อสารอย่างไม่เป็นทางการทั้งโลก อันมีผลต่อสถาบันบัณฑิตศึกษาและวิเคราะห์ดูแล้วน่าจะเป็นภัยคุกคามมากกว่า ต้องทำให้สถาบันบัณฑิตศึกษาโดยเฉพาะ มจร จะต้องปรับเปลี่ยนเรียนรู้ ต้องขยันเพิ่มขึ้นอีกหลายเท่าตัว ดังนั้น มหาวิทยาลัยจึงต้องมีการปรับตัวให้ทันต่อยุคสมัยที่เปลี่ยนแปลงไป เมื่อพูดถึงการบริหารมหาวิทยาลัยโดยใช้ประโยชน์จากปัญญาประดิษฐ์ (AI) อนาคตนั้นสามารถมีด้วยกันหลายแง่มุม เราสามารถพิจารณาตัวอย่างแง่มุมต่างๆ ได้ดังนี้

1. การบริหารงานแบบอัตโนมัติ การบริหารงานแบบอัตโนมัติในมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยในยุค AI มีความสำคัญอย่างมากเนื่องจากการใช้เทคโนโลยีและปัญญาประดิษฐ์มีศักยภาพในการเพิ่มประสิทธิภาพและคุณภาพในการบริหารงานในมหาวิทยาลัย ซึ่งทางมหาวิทยาลัยอาจมีการปรับปรุงและนำเทคโนโลยี AI มาใช้ ซึ่งสิ่งเหล่านี้สามารถช่วยให้การบริหารงานของมหาวิทยาลัย แบบอัตโนมัติได้หลายด้าน เช่น การจัดตารางสอน การจัดสรรทรัพยากร การจัดการข้อมูลนิสิต เป็นต้น AI จะช่วยประหยัดเวลาและ

ทรัพยากรของบุคลากร ทำให้บุคลากรสามารถมุ่งเน้นไปที่งานด้านวิชาการและบริการวิชาการได้อย่างเต็มที่ พร้อมทั้งสามารถใช้แอลกอริทึมประสิทธิภาพสูงเพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพในการสอนและการเรียนรู้ให้กับนักศึกษาด้วยการติดตามและวิเคราะห์ข้อมูลการเรียนรู้ของนิสิตแต่ละคน รวมไปถึงการให้บริการในระบบแชทบอท หรือโรบอตในการตอบคำถามและให้คำปรึกษาแก่นิสิตและบุคคลทั่วไปได้ตลอดเวลา รวมไปถึงยังสามารถใช้ AI เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลทางการศึกษาเพื่อคาดการณ์แนวโน้มและการพัฒนาการบริหารจัดการให้มีความทันสมัยและทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ดังนั้น การบริหารงานแบบอัตโนมัติด้วย AI จึงสามารถช่วยลดภาระงานของบุคลากรทางด้านการบริหารและเพิ่มคุณภาพในการให้บริการทางวิชาการในมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงลึก การใช้ AI ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงลึกของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (มจร) ในยุค AI มีบทบาทสำคัญต่อการนำเทคโนโลยีใหม่เข้ามาเสริมสร้างทางการศึกษาและการบริหารจัดการมหาวิทยาลัยในด้านต่างๆ เช่น การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงลึกเพื่อนำมาประกอบการตัดสินใจในการบริหารงานของ มจร เช่น การวิเคราะห์ข้อมูลผลการเรียนของนิสิต เช่น การติดตามความก้าวหน้าในการเรียนการสอน การประเมินผลการจัดการเรียนการสอนและการเรียนรู้ของนิสิต และการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อปรับแผนการสอนในเวลาจริง รวมไปถึงการวิเคราะห์ข้อมูลความต้องการนิสิต เพื่อสร้างเนื้อหาการเรียนการสอนที่ปรับตามความต้องการของนักศึกษา โดยการปรับแต่งเนื้อหาหรือการสร้างบทเรียนใหม่โดยอัตโนมัติตามความสนใจและความต้องการของนิสิต เป็นต้น AI จะช่วยให้ผู้บริหารของ มจร สามารถตัดสินใจได้อย่างแม่นยำและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น การนำเทคโนโลยี AI เข้ามาใช้ใน มจร จะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานทางการศึกษาและการบริหารจัดการ และสร้างโอกาสในการพัฒนาและปรับปรุงการให้บริการทางการศึกษาให้มีคุณภาพและตอบสนองต่อความต้องการของนักศึกษาและชุมชนมหาวิทยาลัยในยุค AI นี้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นระบบมากยิ่งขึ้น

3. การบริการนิสิตแบบดิจิทัล ในการบริการนิสิตแบบดิจิทัลของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ในยุค AI มีหลายแง่มุมที่สำคัญ ซึ่งการนำเอาปัญญาประดิษฐ์ (AI) มาใช้จะสามารถช่วยให้บริการนิสิตแบบดิจิทัลได้หลายด้าน เช่น ระบบบริการนิสิตออนไลน์ เช่น ระบบการลงทะเบียน ตารางเรียน และการจัดการข้อมูลนิสิต เพื่อความสะดวกและประสิทธิภาพในการให้บริการ รวมไปถึงการให้คำแนะนำเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาและการให้คำปรึกษาแก่นิสิต เพื่อช่วยให้นิสิตตัดสินใจในการเลือกสาขาและแผนการเรียนในสิ่งที่เหมาะสมกับความสนใจและเป้าหมายของตน รวมไปถึงการติดตามความก้าวหน้าของนิสิตในการเรียน เช่น การตรวจสอบการส่งงาน การทดสอบออนไลน์ และการประเมินผลการเรียน เพื่อช่วยให้นักศึกษาสามารถให้การสนับสนุนช่วยเหลือแก่นิสิตได้อย่างถูกต้องและเป็นการแก้ไขปัญหาย่างแท้จริง รวมทั้งการวิเคราะห์ข้อมูลนิสิตเพื่อหาแนวโน้มและข้อมูลที่มีประโยชน์ในการดำเนินการแก้ไขหรือปรับปรุงบริการของมหาวิทยาลัยต่อไป ดังนั้น การใช้ AI ในบริการนิสิตแบบดิจิทัลจึงสามารถเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงานและสนับสนุนนิสิตให้มีการศึกษาที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นในยุค AI ที่มีการใช้เทคโนโลยีใหม่ๆ ในการพัฒนาและปรับปรุงบริการอย่างต่อเนื่องอยู่เสมอ

4. การเรียนการสอนแบบออนไลน์ ในการเรียนการสอนแบบออนไลน์ของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ในยุค AI มีหลายแง่มุมที่น่าสนใจ เช่น การวิเคราะห์ข้อมูลการเรียนรู้ของนักศึกษาแต่ละคน และให้คำแนะนำการเรียนการสอนที่เป็นมาตรฐานหรือปรับเปลี่ยนตามความต้องการของแต่ละคนได้ ทำให้การสอนมีประสิทธิภาพมากขึ้น พร้อมทั้งการรวบรวมข้อมูลผลการเรียนและใช้เทคโนโลยีการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อทำนายและปรับปรุงการสอนในอนาคต รวมไปถึงการวิเคราะห์ข้อมูลและการทำงานวิจัยทางการศึกษา เช่น การวิเคราะห์แนวโน้มการเรียนรู้และความสำเร็จของนักศึกษา ในการสร้างเนื้อหาการสอนและคอร์สออนไลน์โดยการสร้างความรู้จากข้อมูลที่มีอยู่ โดย AI สามารถช่วยพัฒนาการเรียนการสอนแบบออนไลน์ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เช่น การพัฒนาสื่อการเรียนการสอนแบบดิจิทัล การพัฒนาระบบการเรียนรู้อัจฉริยะ เป็นต้น AI จะช่วยให้นิสิตสามารถเข้าถึงการศึกษาได้อย่างเท่าเทียมกัน โดยไม่คำนึงถึงสถานที่และเวลา การใช้ AI ในการสอนที่ มจร สามารถเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนการสอนและทำให้การศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเข้ากับยุคที่เทคโนโลยีมีบทบาทสำคัญมากขึ้น

5. การวิจัยและพัฒนา ในการวิจัยและพัฒนาที่มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ในยุค AI มีบทบาทสำคัญเพื่อรวมทักษะความรู้ของ AI เข้ากับการศึกษาและวิจัยด้านต่างๆ สามารถช่วยสนับสนุนการวิจัยและพัฒนาของมหาวิทยาลัยได้หลายด้าน เช่น การวิเคราะห์ข้อมูลวิจัย การพัฒนาเครื่องมือวิจัย ซึ่ง AI จะช่วยให้มหาวิทยาลัย สามารถผลิตงานวิจัยที่มีคุณภาพและตอบโจทย์ความต้องการของสังคมได้มากขึ้น อนาคตของการบริหารมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยในยุค AI เพื่อพัฒนาเทคโนโลยีใหม่ๆ เพื่อปรับปรุงความเชื่อถือและประสิทธิภาพ ทั้งนี้ยังสามารถช่วยในการสร้างแหล่งการเรียนรู้ออนไลน์ที่ปรับตัวเองตามความต้องการของนักเรียนและใช้ในการวิจัยวิธีการสอนที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น รวมไปถึงการใช้เพื่อการวิเคราะห์ข้อมูลใหญ่เพื่อค้นพบความรู้หรือแนวโน้มที่ซ่อนอยู่ในข้อมูลที่มีปริมาณมากเพื่อใช้ในการแก้ปัญหาทางสังคมต่อไป ซึ่งการนำ AI มาใช้ในการวิจัยและพัฒนาที่ มจร นั้นจะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพและความคล่องตัวในการแก้ปัญหาทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในยุค AI ที่ท้าทายต่างๆ นี้ได้มากขึ้น และช่วยให้ มจร เป็นผู้นำในการนำ AI เข้าสู่การศึกษาและการวิจัยในประเทศไทยและทั่วโลกเช่นกัน

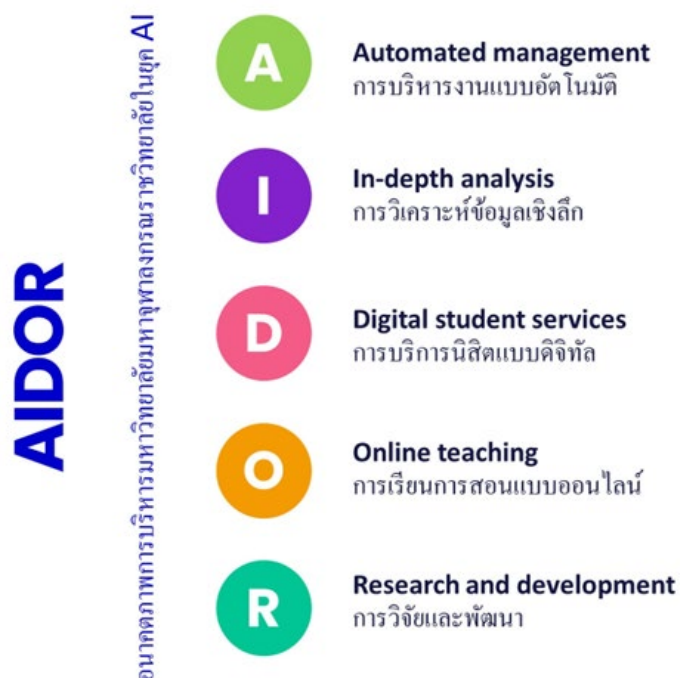
อย่างไรก็ดี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ควรดำเนินการอย่างรอบคอบและเหมาะสม โดยคำนึงถึงปัจจัยต่างๆ เช่น ความพร้อมของบุคลากรและเทคโนโลยี นโยบายและข้อบังคับของมหาวิทยาลัย รวมถึงผลกระทบต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ผู้บริหารของมหาวิทยาลัย ควรวางแผนและกำหนดแนวทางการนำ AI มาใช้อย่างเป็นรูปธรรม เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการบริหารมหาวิทยาลัยและสังคมอย่างมีประสิทธิภาพ

บทสรุป

การบริหารมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยในยุคปัญญาประดิษฐ์ (AI) มีความสำคัญอย่างมากเนื่องจากการใช้เทคโนโลยีและปัญญาประดิษฐ์มีศักยภาพในการเพิ่มประสิทธิภาพและคุณภาพในการบริหารงานในมหาวิทยาลัย ซึ่งทางมหาวิทยาลัยอาจมีการปรับปรุงและนำเทคโนโลยี AI มาใช้ ซึ่งสิ่งเหล่านี้สามารถช่วยให้การบริหารงานของมหาวิทยาลัยให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงลึกเพื่อนำมาประกอบการตัดสินใจในการบริหารงานของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย รวมไปถึงควรมีการรับฟังความต้องการของนิสิตและคำนึงถึงสภาพการเรียนรู้ของนิสิตเป็นสำคัญ โดยการจัดบริหารร่วมกับเทคโนโลยี ที่มีความอัจฉริยะมากขึ้นจึงจะช่วยให้มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย สามารถเติบโตและปรับตัวในยุคที่เทคโนโลยีเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว มหาวิทยาลัยจึงจำเป็นต้องมีการรับฟังและปรับตัวตลอดเวลาเพื่อให้สามารถตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจากเทคโนโลยี AI ได้อย่างเหมาะสม ช่วยสร้างอนาคตที่มั่นคงและเติบโตของมหาวิทยาลัยในยุค AI ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สรุปอนาคตภาพการบริหารมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยในยุค AI คือ AIDOR ประกอบด้วย A= Automated management การบริหารงานแบบอัตโนมัติ I= In-depth analysis การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงลึก D= Digital

student services การบริการนิสิตแบบดิจิทัล O= Online teaching การเรียนการสอนแบบออนไลน์ R= Research and development การวิจัยและพัฒนา ดังในภาพที่ 1

ภาพที่ 1 AIDOR: อนาคตภาพการบริหารมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยในยุค AI

เอกสารอ้างอิง

- ควิกเซอร์ฟ. (2563). **ข้อดีและข้อเสียของ AI**. แหล่งที่มา <https://www.quickserv.co.th/knowledge-base/solutions/ข้อดีและข้อเสียของ-AI/> สืบค้นเมื่อ 23 ม.ค. 2564.
- สนม ครุฑเมือง. (2546). รูปแบบการบริหารมหาวิทยาลัยอิสระของรัฐ. *Journal of Education Studies*. 32(1). 67-83.
- อภิสิทธิ์ คุณวรปัญญา. (2565). การปรับตัวในสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) เพื่อเตรียมพร้อมสู่ NEW NORMALสำหรับผู้ปฏิบัติงานตำแหน่งประเภทสนับสนุน มหาวิทยาลัยมหิดล. *วารสารสถาบันวิจัยญาณสังวร*. 13(1). 83-103.
- Digital Government Development Agency (Public Organization). (2020). **AI Government Framework, framework for artificial intelligence in the public sector**. Bangkok: PAN (Thailand) Company Limited.
- Digital Government Development Agency (Public Organization). (2020). **GOVTECH FORESIGHT The future of world technology to the Thai government**. Bangkok: PAN (Thailand) Company Limited.

- Mahachulalongkornrajavidyalaya University. (2015). **History and development of Mahachulalongkornrajavidyalaya University**. Bangkok: 21 Century Company Limited.
- Office of the Education Council. (2017). **National Education Act of B.E. 2017-2036**. From <http://backoffice.onec.go.th/uploaded/Outstand/2017-EdPlan60-79.pdf> Retrieved January 10, 2022.
- Office of the Higher Education Commission Ministry of Education. (2007). **Manual for The Internal Quality Assurance for Higher Education Institutions : Office of the Higher Education Commission (OHEC)**. Bangkok: Parbpim Ltd., Part.
- Office of the National Economic and Social Development Council. (2016). **National Economic and Social Development Plan B.E. 2017-2021**. From https://www.nesdc.go.th/ewt_dl_link.php?nid=6422 Retrieved January 23, 2022.
- Office of the National Education Commission, Office of the Prime Minister. (2002). **National Education Act B.E. 1999 and amend**. Bangkok: Phrik Wan Graphic.